

Stichting Crafts Council Nederland

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 275.000

Over de instelling

Stichting Crafts Council Nederland (hierna: CCNL), ontwikkelinstellingen, Utrecht

CCNL is een platform voor de ontwikkeling van het creatieve ambacht en een creatieve maakcultuur. CCNL biedt makers de kans zich in verschillende richtingen te ontwikkelen. Opgericht vanuit de trots op het ambacht, houdt de instelling zich nu steeds meer bezig met de duurzaamheid van productieprocessen, ‘van het laten groeien of delven van grondstoffen tot het hergebruik van materialen’. De productieketen wordt steeds belangrijker. CCNL stelt de makers en hun praktijkkennis centraal. De methodiek van CCNL kent een onderzoekslijn en een leerlijn. De instelling heeft toegang tot een internationaal netwerk met kansen voor presentaties van de makers en hun producten.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid. De aanvraag voldoet echter niet aan artikel 3.48 van de regeling omdat een te laag bedrag is aangevraagd. Desalniettemin heeft de raad, op verzoek van het ministerie van OCW, de aanvraag beoordeeld.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Crafts Council Nederland geen subsidie toe te kennen.

Vanwege onvoldoende kwaliteit op (een of meer van) de eerste drie beoordelingscriteria zijn de laatste twee criteria conform het beoordelingskader van de raad niet beoordeeld.

Beoordeling

Crafts Council toont de waarde van oude ambachten met het oog op het verduurzamen van productieprocessen. In de aanvraag mist de raad een duidelijke artistieke signatuur en een visie op talentontwikkeling. Niet de makers staan centraal, maar de ambachten. Crafts Council werkt met een aantal beroemde ontwerpers die jonge makers en publiek inwijden in maaktechnieken. Door de wijze waarop dit is georganiseerd, vindt de raad dat er eerder sprake is van educatie en participatie dan van talentontwikkeling.

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

In 2020 heeft de raad negatief geadviseerd over de aanvraag van CCNL om als ontwikkelinstelling tot de Culturele basisinfrastructuur (BIS) te worden toegelaten. De raad vond toen dat er te weinig focus zat in een breed palet van activiteiten en dat CCNL weinig inzicht bood in de begeleiding van onderzoeken. CCNL heeft in de afgelopen vier jaar ervaren dat de makers sterk afhankelijk zijn van de opdrachten die ze krijgen. Het besef is gegroeid dat CCNL actiever op zoek moet naar bedrijven en maatschappelijke organisaties om de ‘maakopbrengsten’ te kunnen vertalen naar zakelijke proposities.

CCNL richt zich op het bewaren en overdragen van kennis over ambachten en het vernieuwen van technieken. De aanvraag leest als een mix van onderzoek, participatie, ontwikkeling en educatie. Het deel dat zich zou moeten toespitsen op talentontwikkeling is slecht te duiden, omdat de lijnen in de aanvraag niet zijn opgebouwd vanuit de makers. Voor de subsidieperiode 2025 - 2028 heeft CCNL specifieke keuzes gemaakt op welke ambachten hij zich richt. Er zijn voor deze periode drie thema's uitgewerkt: aardewerk, kleurstoffen en hout. Alle zijn gericht op duurzaamheid en vertrekken vanuit het vraagstuk van de grondstof en het ambacht. De raad vindt dat de doelstelling om ambachten te behouden en innovaties in gang te zetten bij CCNL sterker is dan het faciliteren van de ontwikkeling van (jonge) makers, waardoor het ambacht centraal staat in plaats van de makers.

De raad had in de aanvraag graag meer gelezen over de artistieke signatuur van CCNL in relatie tot talentontwikkeling en makers. Er staan namen bij de verschillende thema's, maar CCNL maakt onvoldoende duidelijk waarom voor deze makers is gekozen en hoe ze zich tot CCNL en elkaar verhouden. De trajecten in de aanvraag zijn vooral gericht op participatie en educatie, maar een visie op de ontwikkeling van talenten ontbreekt. De makers zijn ondergeschikt aan het onderzoek waarvoor zij ingezet worden en de aanvraag bevat geen informatie over selectieprocedures, ondersteuning, toetsing van resultaten en wensen, honoraria en werkperiodes.

CCNL ambieert om producenten bewustere keuzes te laten maken. De raad is positief over het activiteitenprogramma, dat een helder inhoudelijk plan bevat met ideële doelstellingen. CCNL laat zien hoe *craftsmanship* als genre binnen design relevant kan zijn. Een mooi voorbeeld is 'The Linen Project', in 2018 gestart door CCNL samen met ArtEZ MA Practice Held in Common. Dit project, dat onderzoek doet naar de economische levensvatbaarheid van kleinschalige, lokale vlasteelt en linnenproductie, heeft ook internationaal de aandacht getrokken en blijft een belangrijk onderdeel van de activiteiten van CCNL.

Maatschappelijke betekenis

Mede met het oog op grote, hedendaagse ecologische problemen die voortkomen uit onze wijze van produceren en consumeren, wijst CCNL op het belang van kleinschaligheid en ambachten. In 2021 werd op verzoek van het ministerie van OCW een onderzoek verricht naar het ambacht. Hieruit bleek een gebrek aan zichtbaarheid en erkenning, alsook een tekort aan organisatie en opleiding. CCNL stelt in de aanvraag dat 'de maker als minder gezien en gewaardeerd wordt dan de denker'. CCNL is betrokken bij interessante allianties op Europees niveau, maar deze beperken zich wel grotendeels tot een design-incrowd van fijnproevers en dragen daardoor weinig bij aan een brede herwaardering van ambachten en hun nut bij transitievraagstukken, die CCNL nastreeft.

De positie van de ontwerper is onder invloed van de milieuproblemen veranderd, stelt CCNL. Waar het vroeger op de Dutch Design Week ging over esthetische of praktische kwaliteiten, staat tegenwoordig de duurzaamheid centraal. Nu het bewustzijn groeit dat 'de schatten van onze aarde eindig zijn', is er bij ontwerpers steeds meer aandacht voor grondstoffen en materialen. CCNL heeft die transitie zelf ook doorgemaakt. In plaats van bezig te zijn met een proces van creatie, gaat het tegenwoordig om de creatie van het proces. De aandacht is verschoven van producten naar productieketens. De raad vindt dit een waardevol inzicht, maar mist het verband met talentontwikkeling.

CCNL wil meerdere rollen vervullen: een verbindende rol, een rol als ontwikkelaar en een rol als kennisdeler. De organisatie presenteert zich als een platform dat via programma's, cursussen en lezingen een 'lange leerlijn' aanbiedt voor jong tot oud. De raad vindt de samenwerking met hogescholen interessant, evenals de mbo-trajecten, maar dit zijn educatieve activiteiten die niet overgaan in talentontwikkeling. De plannen van CCNL dragen volgens de raad wel op een goede manier bij aan cultuurparticipatie. CCNL zet zich in voor het ambacht als een sociaal-verbindende activiteit, wat ook blijkt uit de publieksactiviteiten in musea. De verandering die CCNL teweeg wil brengen in het denken van producenten en industriële partijen, is volgens de raad in de aanvraag onvoldoende uitgewerkt.

CCNL heeft weinig personeel in vaste dienst en is op dit moment niet in staat de Fair Practice Code op alle punten te volgen. De aanvraag meldt niets over sociale veiligheid op de werkvloer en een gezonde werkomgeving. CCNL merkt wel op dat Het Nieuwe Werken, waarbij ieder de verantwoordelijkheid heeft en het vertrouwen krijgt om te bepalen waar en wanneer het werk gedaan wordt, leidt tot plezier, intrinsieke motivatie en een laag ziekteverzuim. De raad miste een toelichting op afspraken over honorering en of CCNL is aangesloten bij een cao of collectieve honoreringsrichtlijn. In de aanvraag staat dat bij toekenning van de

subsidie CCNL van plan is de cao van het hoger onderwijs te volgen. De activiteitenlasten van CCNL vindt de raad laag, wat vragen oproept over de honoraria aan de betrokken makers.

Ten aanzien van de Code Diversiteit & Inclusie beschrijft CCNL uitgebreid hoe divers het personeelsbestand is en hoe groot de culturele diversiteit is in het bestuur en de raad van toezicht. De instelling maakt het aannemelijk dat met dit beleid een divers personeelsbestand wordt gerealiseerd. Dat wil niet zeggen dat CCNL geen groeiambities heeft op dit vlak. Cultureel diverse makers zijn nog ondervertegenwoordigd, evenals een cultureel gevarieerd publiek. Om de programma's voor een zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken, is een deel online te bekijken. De raad vindt de samenwerking van CCNL met het Nationaal Museum voor Wereldculturen interessant. Door het traditionele Nederlandse ambacht te verrijken met technieken van nieuwkomers, biedt dit kansen voor kruisbestuiving en vernieuwing van oude ambachten.

Toegankelijkheid

Het publieksbeleid van CCNL is onvoldoende uitgewerkt. Er wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen publieksactiviteiten, makers en partners. Ook is niet uitgewerkt welke publieksgroepen CCNL wil bereiken. De ambities op dit vlak beperken zich tot het vergroten van de culturele diversiteit in het publiek. Op de themalijnen benoemt CCNL een groot aantal beoogde partners, zowel in de culturele sfeer (musea) als in het bedrijfsleven. Maar de sectorgerichte communicatie vindt de raad te weinig specifiek. Er lijkt geen zicht te zijn op wie het publiek echt is en welke publieksgroepen worden bereikt, anders dan dat ze verschillen in maakambities, leeftijd en gender.

Het einddoel van de thematrajecten is het bereiken van het algemene publiek. Bij het thema kleurstof bijvoorbeeld wil CCNL meer mensen bewust maken van de nadelen van de huidige kleurproductie en de mechanismen die eraan ten grondslag liggen, om hen te laten kiezen voor alternatieven. CCNL wil hiertoe een landelijk participatieprogramma opzetten samen met een aantal musea. Vooralsnog bereikt CCNL het algemene publiek met presentaties op de Dutch Design Week. Om opgedane kennis duurzaam beschikbaar te stellen heeft het publiek sinds 2021 toegang tot een viertal online kennisarchieven die via de website van CCNL te vinden zijn. Dit compenseert gedeeltelijk het fysieke publieksbereik dat rond de 17.000 mensen ligt, wat in de ogen van de raad vrij laag is, omdat het grotendeels via andere instellingen gerealiseerd wordt.

Bedrijfsmatige gezondheid

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.

Geografische spreiding

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.